

Regelbunden tillsyn i Porsöskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Luleå kommun och besökt Porsöskolan den 11 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 28 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Porsöskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Porsöskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Porsöskolan

Tabell 1: Antal elever på Porsöskolan

Porsöskolan	Antal elever
Förskoleklass	31
Grundskola	160

Källa: Skolornas uppgifter

Porsöskolan ligger i Björkskatans upptagningsområde, granne med Luleå tekniska universitet, Teknikens Hus och Aurorum Sciencepark. I skolan finns ett av Luleås två barnbibliotek. Eleverna fortsätter sin skolgång i årskurserna 7 – 9 vid Björkskataskolan.

Utbildningen vid Porsöskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1 – 6 samt skolvårdsomsorg. För verksamheten ansvarar två rektorer med en tydlig uppdelning av respektive ansvarsområden. I rektorernas ansvar ingår även tre förskolor.

Undervisningen är organiserad utifrån såväl åldershomogena som åldersblandade grupper. Porsöskolan utgörs av två spår som båda innefattar verksamhet i förskoleklass, årskurserna 1 – 6 samt fritids. Respektive spår är indelat i två arbetslag, ett med inriktning mot de äldre eleverna och ett arbetslag med inriktning mot de yngre. Skolbarnsomsorgens verksamhet beskrivs i en särskild verksamhetsrapport.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Porsöskolan genomför regelbundna diagnostiska prov i läs - och skrivförmåga, matematik samt nationella ämnesprov i årskurs 5.

Resultaten för år 2008 visar att vid Porsöskolan har 86 procent av eleverna nått kravnivån för godkänt resultat på de nationella ämnesproven i svenska, 83 procent i engelska och 76 procent i matematik. Resultatet är lägre än föregående år. Någon analys av orsaken till dessa resultat samt åtgärder för att förbättra resultaten under kommande år redovisas inte av skolan.

Porsöskolan genomför även diagnoser i svenska och matematik för årskurs 2. Resultaten visar att samtliga elever når provets kravnivå eller är på god väg att nå provets kravnivå för diagnosen i svenska, vilket är en förbättring gentemot tidigare år. Även för diagnosen i matematik redovisas förbättrade resultat gentemot tidigare år. För 2008 anges att 95 % av eleverna når kravnivån för det genomförda testet.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla sin resultatredovisning för att få en heltäckande bild av skolans resultat i relation till läroplanens och kursplanernas mål. Vidare behöver skolan fördjupa sin analys kring kunskapsresultat som underlag för åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
För varje ämne finns en kursplan som anger mål som undervisningen ska sträva mot och mål som eleven ska ha uppnått efter det femte skolåret. Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Utifrån dokumentstudier och intervjuer framkommer att lärarna vid Porsöskolan följer och bedömer elevernas kunskapsutveckling på ett systematiskt sätt i ämnena svenska, matematik och i engelska. Dock sker inte dokumentation, uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling på samma sätt i övriga ämnen. Skolinspektionen bedömer att lärarna på ett tydligare sätt måste följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas och läroplanens krav i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet upprätta en individuell utvecklingsplan, skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Inför höstterminen 2008 trädde nya bestämmelser om individuella utvecklingsplaner i kraft. Bestämmelserna innebär att de individu-

ella utvecklingsplanerna inte längre ska vara enbart främatsyttande utan också innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs och även innehålla eventuella överenskommelser som träffats under utvecklingssamtalet.

Vid Porsöskolan utarbetas individuella utvecklingsplaner för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller inga skriftliga omdömen i enlighet med grundskoleförordningen. Enligt intervjuer med rektor och personal pågår ett arbete med detta.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras. Stöd för hur individuella utvecklingsplaner kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna vid skolan gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i grundskolans kursplaner i årskurs 3 och 5.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av vid Porsöskolan framgår en lägesbeskrivning av elevens situation, vilka behoven är – formulerade som mål och konkreta delmål samt hur dessa ska tillgodoses. Dock framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas gentemot de uppställda målen. Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram behöver förbättras så att det för alla parter blir tydligt hur åtgärder ska följas upp och utvärderas gentemot de uppställda målen så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd. För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering
Den likabehandlingsplan som Skolinspektionen granskat har skolan utarbetat utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande be-

handling. Från och med 1 januari 2009 regleras dock skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14a kapitlet skollagen samt i diskrimineringslagen. Enligt dessa båda lagar ska planerna upprättas årligen och innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. I efterföljande års planer ska också redogöras för hur de planerade åtgärderna har genomförts. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. För stöd i utformningen av likabehandlingsplan se Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2007:7).

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (10)

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Tillsynsbesöket visar att rektorerna håller sig väl förtrogna med verksamheten och leder en pedagogisk utveckling vid skolan. Dock sker inte dokumentation, uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen utan endast i svenska, engelska och matematik. Därmed saknas ett viktigt underlag för utvärdering av verksamheten gentemot de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att rektorerna måste ta ansvar för att utveckla resultatuppföljningen för att få en heltäckande bild av skolans resultat i relation till läroplanens och kursplanernas mål.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att leda verksamheten i en mål- och resultatstyrd skola krävs en tydlig ansvarsfördelning, synliga beslutsvägar och en effektiv uppföljning av de resultat som uppnåts. Kvalitetsarbete innebär att bedöma resultat och måluppfyllelse, att analysera dessa resultat för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder samt utvärdera vidtagna åtgärder. För att förbättringar ska bli varaktiga och för att kvaliteten ska höjas är det angeläget att utvecklingen följs över tid.

Vid Porsöskolan finns exempel på regelbundna uppföljningar och utvärderingar på lärarnivå och skolnivå som underlag för åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Utgångspunkten är läroplanens mål, lokala mål och nämndens prioriterade mål. Som underlag för analys av elevernas kunskapsutveckling och resultat finns dokumentation dock endast i ämnena svenska, engelska och matematik. Därmed saknas ett viktigt underlag för att bedöma resultat och måluppfyllelse samt att vidare analysera dessa resultat för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer att skolans personal, under ansvar av rektorerna, måste utveckla uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling och resultat för att få en heltäckande bild och ett underlag för analys och åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Den ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja kvalitetsarbetet och den skriftliga kvalitetsredovisningen ska vara ett verktyg för att regelbundet stämma av hur långt verksamheten kommit i det löpande kvalitetsarbetet. Porsöskolan har en kvalitetsredovisning som innehåller förutsättningar, arbetet i verksamheten, analys och bedömning samt beslut om åtgärder. Barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål och skolans egna mål utvärderas. Likabehandlingsplanen nämns i redovisningen men någon uppföljning och utvärdering redovisas inte. Redovisningen av kunskapsresultat är knapphändig och utgörs endast av resultat från diagnostiska prov i läs- och skrivförmåga och matematik i årskurs 2 samt resultat från nationella ämnesprov i årskurs 5. Kvalitetsredovisningen innehåller ingenting om exempelvis fritidshemmet eller förskoleklassen eller. Det görs bedömningar men det är otydligt vad vissa bedömningar relateras till och analyser av resultaten är inte alltid utvecklade och tydligt kopplade till mål och åtgärder inför kommande år. Det saknas exempelvis tydliga kännetecken för avsedd måluppfyllelse så att rätt aktiviteter ger avsedd effekt. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att kvalitetsredovisningen för Porsöskolan inte fullt ut motsvarar förordningens krav. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

2009-05-14 Umeå

Pär Axelsson

Sara Brännlund